

ОЛЕНА ПЧІЛКА

БАРВИ ОСОБИСТОСТІ ТА ФЕНОМЕН ДУХУ

ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА
до 175-річчя від дня народження
ОЛЬГИ ПЕТРІВНИ КОСАЧ-ДРАГОМАНОВОЇ,
відомої під псевдонімом
ОЛЕНА ПЧІЛКА

Абонемент художньої літератури
Наукової бібліотеки НУ "Запорізька політехніка"

29 ЧЕРВНЯ УКРАЇНА ВІДЗНАЧАЄ 175 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

**ЇЇ ТВОРЧУ СПАДЩИНУ ВІД НАС ПРИХОВУВАЛИ ПРОТЯГОМ БАГАТЬОХ РОКІВ.
ЗГАДУВАЛИ ЇЇ НАЙЧАСТІШЕ ТІЛЬКИ ЯК МАТІР ЛЕСІ УКРАЇНКИ, СЕСТРУ ІСТОРИКА
МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА ЧИ ПРОСТО АВТОРКУ ДИТЯЧИХ ПОЕЗІЙ**

**За життя її ідеї вороже сприймалися і царським режимом, і більшовиками.
Їй висували звинувачення у націоналізмі, зводили на неї різні наклепи.
Під час сталінських репресій піддавали численним переслідуванням.**

ХТО Ж ВОНА - УКРАЇНСЬКА ПИСЬМЕННИЦЯ ОЛЕНА ПЧІЛКА?

**Чому її життєвий і літературний шлях
позначений численними трагедіями і роками забуття?**

Що сьогодні відомо про неї?

І які джерела допоможуть читачеві розкрити для себе Олену Пчілку, справжню?

Відповіді на ці питання ми спробували віднайти у представленій нижче роботі.

ЗАПРОШУЄМО ДО ПЕРЕГЛЯДУ!

Висококультурна, неординарна особистість,
пристрасна патріотка, талановита письменниця і педагог, перекладач,
фольклорист, етнограф, видавець і редактор, активна громадська діячка, -
це все вона, Олена Пчілка.

А ще – вродлива жінка, ніжна й мудра матір,
яка виховала геніальну Лесю Українку, виплекала її талант.

Олена Пчілка внесла великий вклад в розвиток української культури, відстоюючи її
право бути знаною у світі.

Вона була активною громадською діячкою, для багатьох взірцем мужності, сили
волі, незламності духу. Протягом усього життя вона наполегливо боролася за майбутнє
відродження національної культури, за право говорити, писати й друкувати книжки
рідною мовою.

Неодноразово зверталася до царського уряду з вимогою скасувати заборону друку
й викладання у школі українською мовою.

Своїм громадянським обов'язком Олена Пчілка вважала просвітительсько-виховну
роботу. Багато енергії й таланту віддала справі виховання й освіти українських дітей,
"щоб не вирости вони перевертнями, щоб звикали шанувати своє - рідне".

ОЛЕНА ПЧІЛКА
(Ольга Петрівна Косач)
29 червня 1849 - 4 жовтня 1930

ЗА СВОЄ ЖИТТЯ ОЛЕНА ПЧІЛКА ВСТИГЛА ТАК БАГАТО, ЩО ЦЕ ВИКЛИКАЄ ЩИРИЙ ПОДИВ І ЗАХВАТ

- Її поважали не лише як господиню великої зразкової сім'ї, а й за її публіцистику і перекладацький фах: вона адаптувала світову класику – від Овідія до Гюго, написала чимало літературно-критичних статей про Старицького, Гребінку, Лисенка.
- Спробувала себе чи не в усіх можливих літературних жанрах – від дитячої приповідки до роману.
- Збагатила українську мову тепер для нас звичними, а тоді призабутими словами, дбайливо перенісши їх із народної мови в літературу.
- Створила цілу епоху в історії української культури. Її праці з етнографії були настільки точно виваженими та ґрунтовними, що про них читали цикли лекцій професори з Європи.
- Її успіхи на педагогічній ниві дали можливість народитися новому поколінню справжніх українських інтелігентів.

Народилася Олена Пчілка (справжнє ім'я - Ольга Петрівна Драгоманова-Косач) 29 червня 1849 р. у місті Гадяч на Полтавщині в родині небагатого поміщика. Походила зі славетного роду Драгоманових, відомого ще з часів гетьманщини.

Батько, Петро Якимович Драгоманов був високоосвіченою людиною, писав вірші та новели, знав іноземні мови, передплачував книжки і журнали, цікавився етнографією. Мати любила народні пісні.

Діти Драгоманових – а серед них Михайло і Ольга – росли в атмосфері свободи й любові до всього українського. З їхнього обійстя постійно було чути народних пісень, вечорами дітям розповідали казки, а на свята пускали подивитися на весілля, хрестини чи навіть похорон...

”Можна сказати, що українська течія оточала нас могутньо..., – згадувала Олена Пчілка. – А пісень чули ми за дитячі літа стільки, що й не злічити!.. Усякі народні обрядності не минали нашого двору: колядування, посипання, запросини на весілля... Чи можна ж було нам не знати українського слова, коли воно було просто таки нашою рідною, притаманною стихією?"

«Золоті дні
золотого дитячого віку...»

Олена Пчілка

Михайло
Драгоманов

Початкову освіту Ольга Драгоманова здобула вдома, а у 1866 р. закінчила один з кращих учбових закладів того часу - Київський зразковий пансіон шляхетних дівчат А.Нельговської. Паралельно Ольга відвідувала курси вільних слухачів на історико-філологічному факультеті Київського університету. Під час навчання жила у брата Михайла, під значним впливом якого й сформувався її світогляд.

Михайло залучив її до перекладацької роботи та активного громадського життя. Вона вступила до київської культурно-просвітницької організації української інтелігенції «Громада», де і познайомилася з композитором М. Лисенком, письменником М. Старицьким, вченими етнографами та фольклористами.

Тут вона познайомилась і з майбутнім чоловіком - Петром Косачем – студентом права Київського університету.

Ольга
Драгоманова

Петро
Косач

UKRAINE

Ольга (Олена Пчілка) і Петро Косачі з дітьми Оксаною, Ісидорою, Миколою в луцькому помешканні. 1890 р.

У 1868 році Ольга Драгоманова та Петро Косач повінчалися, а згодом виїхали до місця служби П.А. Косача на Волинь, у містечко Звягель, куди його відрядили виконувати обов'язки голови Новоград-Волинського мирового з'їзду.

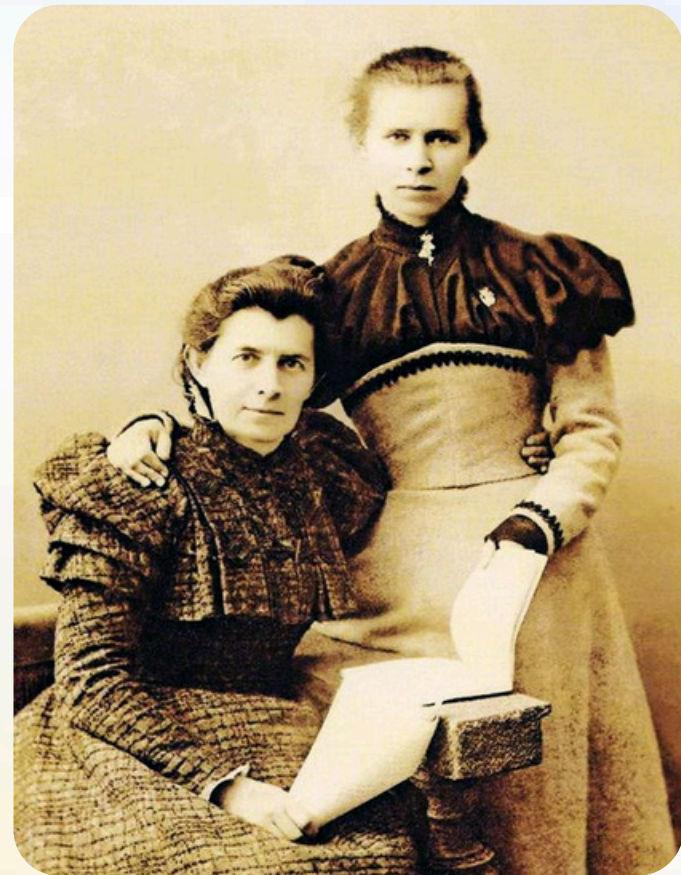
Тут Олена Пчілка записувала пісні, обряди, народні звичаї, збирала зразки народних вишивок; відкрила бібліотеку з українських книжок.

25 лютого 1871 року тут народилася дочка Лариса, яка ввійшла в світову літературу як Леся Українка. Два сини й чотири дочки виростила сім'я Косачів.

Жили Косачі також у Луцьку, у селі Колодяжне Ковельського повіту, а наприкінці 1890-х переїхали на постійне місце проживання до Києва, де Петро Антонович дістав службову посаду.

Ольга Петрівна активно долучалася до громадського життя, намагалася розбудити у людях національну свідомість.

Згодом у її житті почалася темна смуга. У 1903 році помер син Михайло, у 1909 році – чоловік, у 1913 – донька Леся Українка. Олена Пчілка переїхала до Гадяча, де у 1920 році за антибільшовицькі виступи була заарештована. Після звільнення з арешту виїхала в Могилів-Подільський, де перебувала до 1924 року, а відтоді до смерті жила в Києві. Померла 4 жовтня 1930-го в Києві. Поховали її на Байковому кладовищі поруч із чоловіком, донькою та сином.

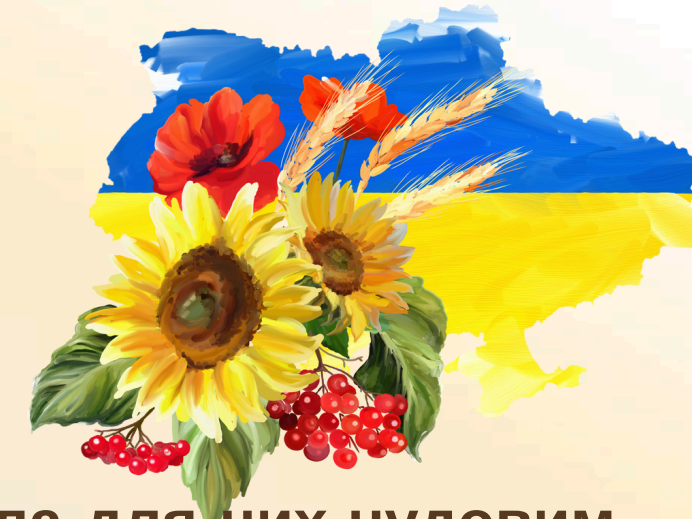
"Діти — се наш дорогий скарб, се наша надія, се — молода Україна"

Олена Пчілка

СВОЇМ ГРОМАДЯНСЬКИМ ОBOB'ЯЗКОМ ОЛЕНА ПЧІЛКА ВВАЖАЛА ПРОСВІТИТЕЛЬСЬКО-ВИХОВНУ РОБОТУ. БАГАТО ЕНЕРГІЇ Й ТАЛАНТУ ВІДДАЛА СПРАВІ ВИХОВАННЯ Й ОСВІТИ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

Два сини й чотири дочки виростила сім'я Косачів. Ольга Петрівна була для них чудовим педагогом-наставником, дала їм різнобічні знання, багато зробила для розвитку їх здібностей.

Одна з них - дочка Лариса, яка увійшла в світову літературу як Леся Українка. Навіть у літературному псевдонімі відбилася привита матір'ю любов до України. Її літературна творчість стала найбільшою вдячністю материнській любові та самовідданості.

Сестра Лесі Українки Ольга згадувала: "День Лесиних іменин. Мати подарувала Лесі альбом на вірші, коричневий, зі сріблястими візерунками і написом "Рoesie... отсю книжечку призначаю для твоїх власних писань. Розглядайся навколо, де не будеш, і пиши, я певна, що тоді в сій книжці з'явиться не мало "роesie". Поезія є всюди, хоч не всякий її бачить..." Проте навряд чи можна вважати стосунки Лесі з матір'ю ідеальними. Вище згадана сестра Ольга пише, що часом Олена Пчілка завдавала доньці великих прикрощів, таких, що Леся "умлівала від болю". А проте, чи й могло бути інакше в родині, де живуть аж дві одразу великі жінки? Може, тому Леся Українка більшу частину свого життя проводила якомога далі од матері, а спілкуватися з нею воліла листовно...

ОЛЕНА ПЧІЛКА БУЛА ЖІНКОЮ-ПІОНЕРКОЮ В БАГАТЬОХ СФЕРАХ

Стала першою збирачкою і знавчиною українського орнаменту

Закохана в етнографію, в свої 27 років вона зажила слави першого в Україні знавця декоративного мистецтва. Першою впорядкувала і видала книжку про особливості і види наших розписів, узорів з 23 кольоровими замальовками писанок і вишивок.

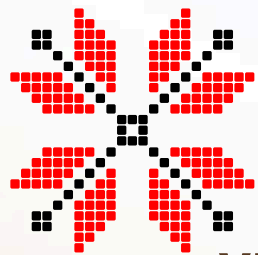
Найбільшу свою колекцію склала в Новоград-Волинському, де записувала пісні, обряди, народні звичаї; збрала багато зразків вишивок, тканин, бісерних прикрас та писанок.

Першою запровадила моду на вишиванки серед тогочасних жінок

Олена Пчілка сміливо змінювала ошатні аристократичні сукні і пишні зачіски на народний український стрій з косою та вінком і так виходила не лише до гостей свого дому, а і в люди – у справах, на заходи, зустрічі, що в час русифікації і заборони усього українського було викликом.

Видала перший феміністичний альманах «Перший вінок»

Олена Пчілка заснувала його разом з подругою Наталією Кобринською у Львові і давала можливість видатним жінкам того часу – письменницям, активісткам друкувати свої оповідання, маніфести, роздуми. В цьому альманасі Олена Пчілка публікувала й свої і твори - «Товаришки», «За правдою», «Світло добра - «Товари.

ОЛЕНА ПЧІЛКА БУЛА ЖІНКОЮ-ПІОНЕРКОЮ В БАГАТЬОХ СФЕРАХ

Першою з жінок взялася модернізувати і реформувати українську мову

Століттями спрощували українську мову до рівня сільських говірок. І Олена Пчілка разом зі Старицьким, Франком, а потім з донькою Лесею Українкою взялася за реформування мови. Саме Олені Пчілці, наприклад, належать звичні зараз, а колись неіснуючі слова «палкий», «променистий».

Перша жінка-борець за українську мову

Вона всіма силами протистояла русифікації – навіть дітей не віддавала до російськомовних шкіл, навчаючи їх вдома. На відкритті пам'ятника Котляревському в Полтаві Олена Пчілка демонстративно виступила українською, попри царську заборону і ризик арешту. Вона була єдиною жінкою, яка увійшла і поїхала в складі делегації українських інтелігентів на перемовини до царського прем'єра добиватися скасування заборони друкувати книжки і викладати в школах українською.

Перша українка, чий чоловік пішов у декретну відпустку

Після народження Лесі Ольга Петрівна дуже погано почувалася, і їй приписали відпочинок на курорті, куди вона й поїхала, залишивши чоловіка з немовлям. Петро Косач спеціально для цього взяв відпустку на службі, де працював головою Луцько-Дубенського з'їзду мирових посередників.

Петро Косач

ОЛЕНА ПЧІЛКА БУЛА ЖІНКОЮ-ПІОНЕРКОЮ В БАГАТЬОХ СФЕРАХ

Перша українська жінка-академік

З 1925 року вона - член-кореспондент Всеукраїнської академії наук. Працювала в різних наукових комісіях аж до смерті у 1930 році. Фактично, статус академіка і поважний вік врятував Олену Пчілку від репресії за антибільшовицькі погляди. Коли до неї, вже вісімдесятирічної, прийшли чекісти з ордером на арешт, то просто зжалилися і залишили вдома.

ІНШІ ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ОЛЕНУ ПЧІЛКУ

Понад 10 років була видавцем патріотичного журналу «Рідний Край». За власний кошт видала «Співомовки» Степана Руданського.

У 1920 році, під час святкування дня народження Тараса Шевченка у Гадяцькій гімназії Ольга Петрівна огорнула погруддя поета національним синьо-жовтим стягом. За націоналістичні виступи Пчілку навіть хотіли заарештувати, але відпустили за умови виїзду з міста.

Померла Ольга Петрівна в руках однієї з доньок. Саме ця донька – Ольга Косач-Кривинюк в роки війни вивезла і зберегла частину сімейного архіву за кордон. Завдячуючи цьому, ми зараз маємо змогу розглядати на вицвілих світликах розумницю, модницю, красуню – видатну українку Олену Пчілку.

Ольга Косач-Кривинюк

З ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

«Ми, діти, геть уже пізніше дуже любили той садочок і ті вулики. А коли б хто хотів знати, то й письменницький псевдонім позичила я від тих, добре знайомих... пчілок».

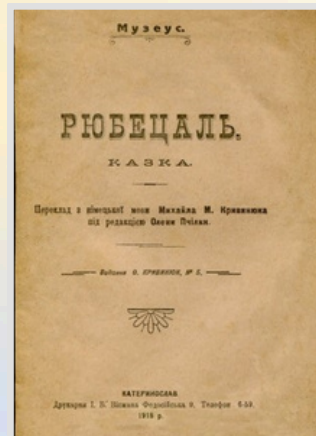
Олена Пчілка

Переклади та переспіви світової класики

Українським дітям / пер. Олени Пчілки. — Київ : [б. в.], 1882 (Типографія Г. Т. Корчак-Новицького). — 46 с. — На обкл. : П'ять перекладів-віршів О. Пчілки.

Музеус [І.]. Рюбецаль : казка / [І.] Музеус ; пер. з нім. мови М. М. Кривинюка ; під ред. Олени Пчілки. — Катеринослав : Вид. О. Кривинюк, 1918 (Друк. І. Б. Вісмана). — 16 с. : іл. — (Видання О. Кривнюк ; № 5).

Власні твори

Пчілка Олена. Байки : для сім'ї і школи / Олена Пчілка. — Вид. 2-е. — Катеринослав : Слово, 1918 (Друк. І. Б. Вісмана). — 32 с. : іл.

Пчілка Олена. Зелений гай : віршики й казки : з мал. для дітей / зложила Олена Пчілка ; іл. М. Погрібняк, А. Л., О. С. — 2-е вид. — Катеринослав : [б. в.], 1917 (Друк. І. Вісман та І. Мордхілевич). — 32 с. : іл.

Пчілка Олена. Зелений гай : віршики й казки, з мал., для дітей / Олена Пчілка. — Факсим. відтворення вид. 1914 р. — [Гадяч] : [б. в.], 1914 (Гадяцька Земська друкарня). — 32 с. : іл. — На обкл. та титулі: Перша книжка, видана в городі Гадячі — мовою українською.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ОРНАМЕНТ. ВИШИВКИ. ТКАНИНИ. ПИСАНКИ. АЛЬБОМ. - К. - 1876.

На рідній Полтавщині, потім на Волині й Поділлі Ольга Петрівна вивчає народний побут і фольклор. Від селян, мандрівних кобзарів та лірників вона записувала пісні, легенди, обряди, перемальовувала зразки вишивок і килимів, щоб пізніше всю цю безцінну колекцію описати у книзі «Український народний орнамент. Вишивки. Ткани. Писанки».

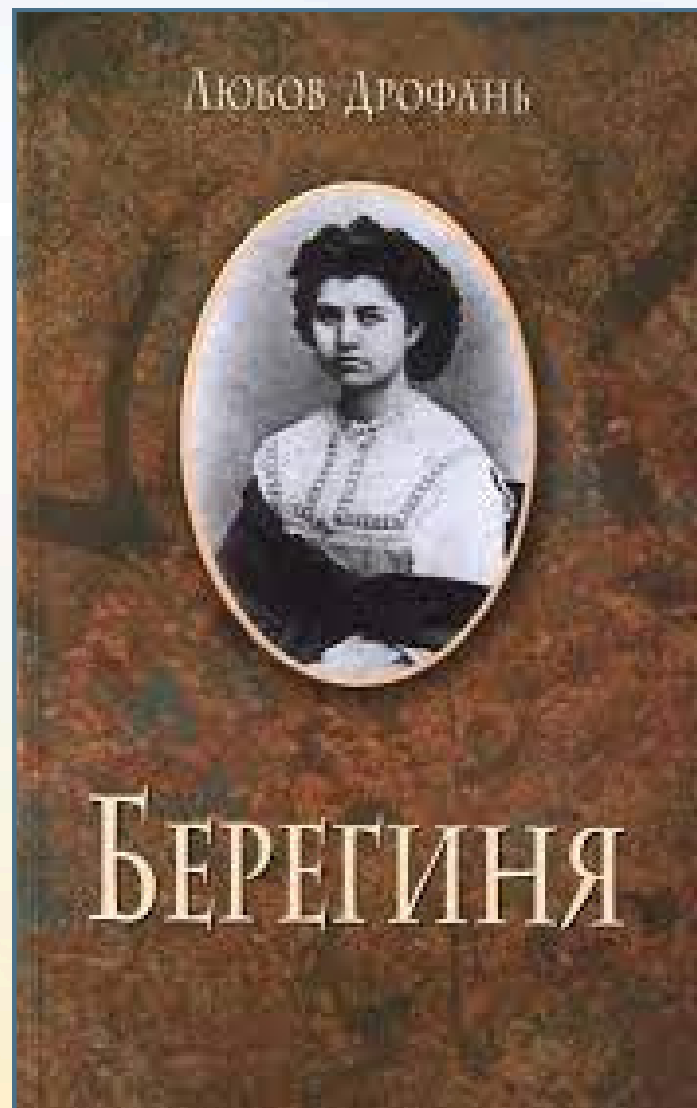
Ця перша наукова праця побачила світ у Києві 1876 року і здобула високу оцінку українських та західноєвропейських вчених. Книга в подальшому витримала п'ять перевидань.

Наукове значення мають і такі її праці: «Українські коляди» (1903), «Про легенди й пісні», «Українське селянське малювання на стінах» (1929) та інші.

Косач Ольга. Украинский народный орнаментъ. Вышивки
ткани, писанки. Ольга П. Косачева. Киев. Друкарня С.В.
Кульженка 1876 р

ентъ. Вышивки,
Друкарня С.В.

ДРОФАНЬ, Л.

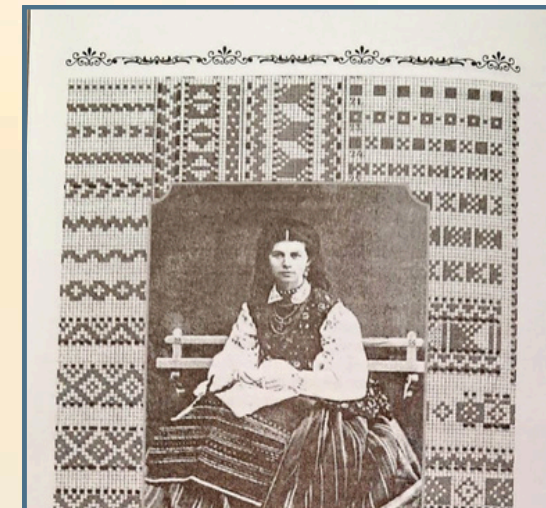
БЕРЕГІННЯ / ЛЮБОВ ДРОФАНЬ ; [РЕД. В. А. СУЧЕК ; ХУДОЖ. РЕД. С. В. ПІОНТКОВСЬКИЙ]. – КИЇВ : МОЛОДЬ, 2004. – 208 С.

Це книжка про Олену Пчілку - неординарну постать, яка витворила цілу епоху в історії української культури. Вона розвивала всі літературні жанри, з-під її талановитого пера вийшли повісті, оповідання, новели, нариси, оригінальні поетичні твори та поеми, прозові і поетичні переклади творів світової класики, наукові розвідки, дитячі прозові, поетичні та драматичні твори. Як член-кореспондент Академії наук здійснювала наукову роботу. ...Вона znana в історії нашої культури як сестра Михайла Драгоманова, мати Лесі Українки. Усі її шестеро дітей були надзвичайно талановитими, володіли художнім словом.

Повною мірою неоціненна за життя, замовчувана і в тоталітарні часи, Олена Пчілка була справжнім талантом, мужньою особистістю, непокореною свободолюбивою натурою із гордою і щедрою душею.

У пропонованому виданні відтворено яскраві сторінки її життєвої і творчої біографії, залучено до широкого вжитку її недруковані твори, нотатки, листи, які ще й досі невідомі широкому загалу і зберігаються у різних архівах

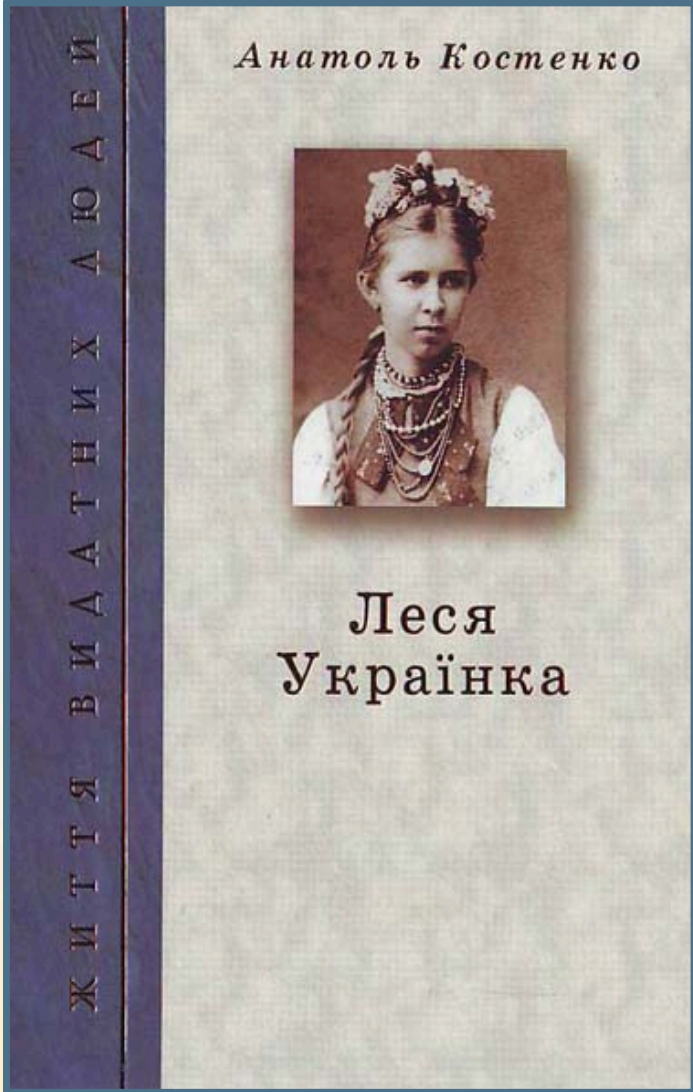
Місце зберігання книги -
абонемент художньої
літератури, ауд. 514

Зліва направо. Сидять: Світозар Драгоманов, Алісія Драгоманова-Шиншанова, дружина Олександра Петровича Драгоманова з донькою, Олена Пчілка. Стоять: Оксана Косач, Ізидора Косач, Аріадна Драгоманова. Фото кінця 1890-х років.

Пчілка писала у згаданому листі до Франка: «Ви питаєте, хто се мені порадив перекладати псалми Давида? — і далі кажете, що се річ потребує не уривочних перекладів, а широчезної праці — висліду етнографічно-історично-географічно-філологічного. Отже, не радив мені ніхто, а вийшло се випадком: перед писанням «Юдіти» та «Пророка» схотілося мені пізнати достотні біблійські вирази й образи і для того я взяла дословний переклад такого поетичного єврейського твору, як Псалми Давидові (там єсть пісні й інших складачів). Ну, так от, читаючи, для цікавості й переложила скілька псалмів на «наську» мову, так собі не вдаючись у ту «бездну премудрості», о котрій ви говорите. Впрочім, не думаю, щоб і такі спробунки, уривки були зовсім не

МОНОГРАФІЇ, СТАТТІ, ЕПІСТОЛЯРІЇ ПРО ОЛЕНУ ПЧІЛКУ

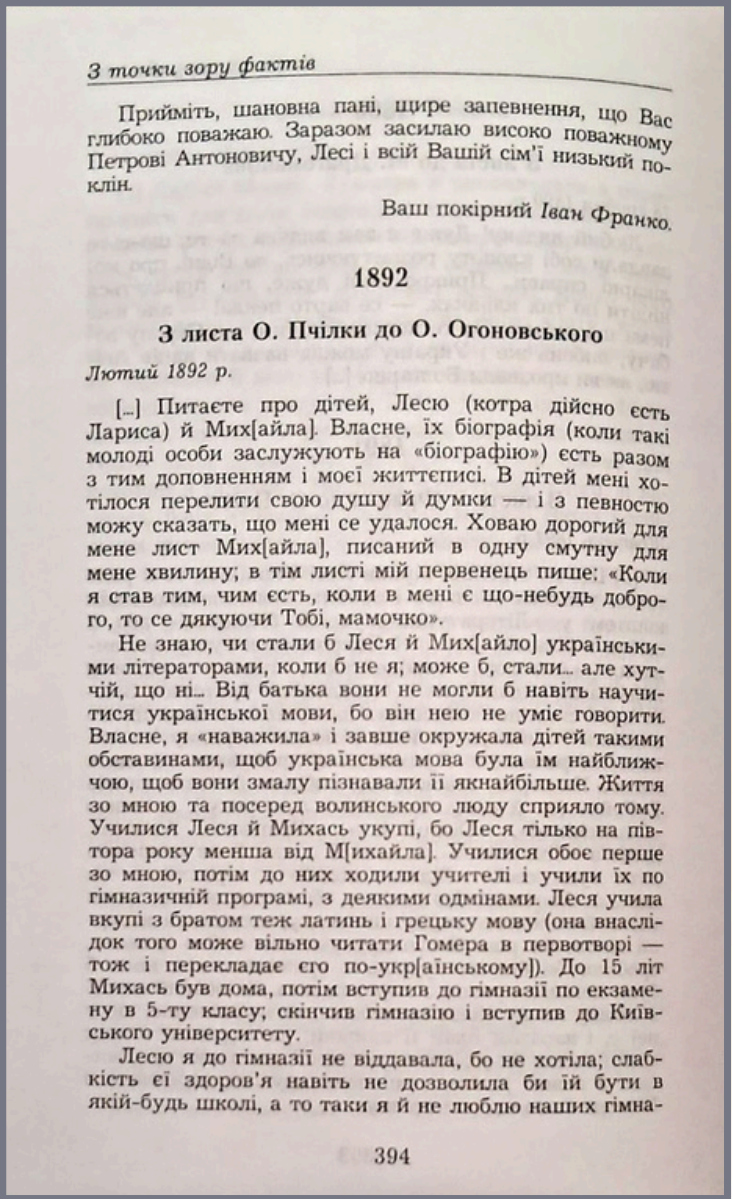
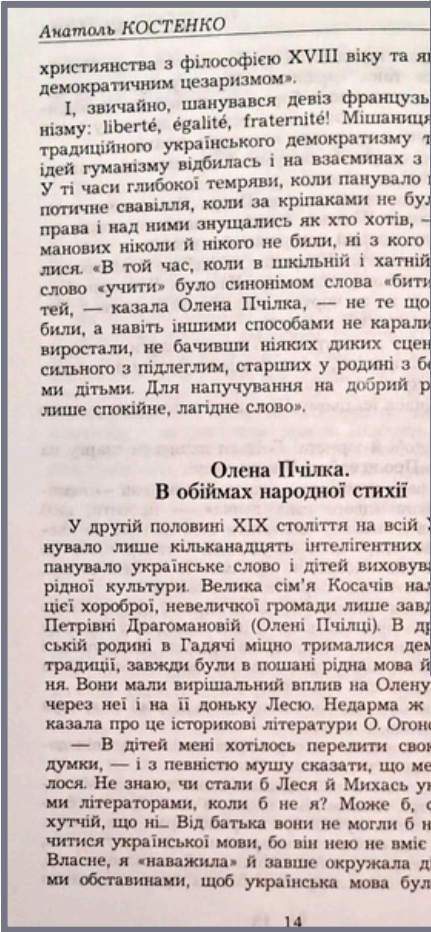

АНАТОЛЬ КОСТЕНКО.
ОЛЕНА ПЧІЛКА. В ОБІЙМАХ НАРОДНОЇ СТИХІЇ.
КОСТЕНКО, АНАТОЛЬ. ЛЕСЯ УКРАЇНКА / УПОРЯД. В.
П.СИЧЕВСЬКИЙ: - К.: А.С.К., 2006. - С. 14 - 17, 389 - 494.

Книга розповідає про долю і звитягу Лесі - людини надзвичайної навіть серед рівних їй за геніальністю (Олени Пчілки, Михайла Драгоманова, Дмитра Яворницького, Івана Франка та багатьох інших відомих постатей).

Уявлення про багатогранність легендарної постаті дає вдале поєднання відомої повісті Анатолія Костенка з листами та іншими документальними матеріалами, пов'язаними із життям і творчістю Лесі Українки, а також її легендарної мами - Ольги Петрівни Косач-Драгоманової, відомої під псевдонімом Олена Пчілка.

Місце зберігання книги -
абонемент художньої
літератури, ауд. 514

Місце зберігання книг - абонемент
художньої літератури, ауд. 514

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

ПОВНЕ АКАДЕМІЧНЕ ЗІБРАННЯ ТВОРІВ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ В 14 ТОМАХ, ВИДАНЕ З НАГОДИ 150-
РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ. / УПОР. ВІРА АГЕЄВА, ЮРІЙ
ГРОМИК, ОКСАНА ЗАБУЖКО, ІРИНА
КОНСТАНКЕВИЧ, МАРІЯ МОКЛИЦЯ, СЕРГІЙ
РОМАНОВ. - ЛУЦЬК : КОМОРА + СМОЛОСКИП. -
2021 Р.

ТОМ 11. ЛИСТИ (1876-1897);
ТОМ 12. ЛИСТИ (1898-1901);
ТОМ 13. ЛИСТИ (1902-1906);
ТОМ 14. ЛИСТИ (1907-1913).

Листи - цінне джерело інформації, яке допомагає
допитливому читачеві дізнатися якомога більше
не тільки про внутрішній світ Лесі Українки, її
погляди, цінності, творчість, а й про її оточення,
інших видатних постатей, серед яких - і мама
поетеси - Олена Пчілка.

40. До О. П. Косач (матері)

7 січня 1908 р. Ялта

25.XII.1907

Люба мамочко!

Пишу тобі, навіть не знаючи, в Києві ти чи, може, в Колодяж
ному (бо Дора і Микось туди збирались, то, може, і ти з ними?).
Сумно мені дуже, що ні ти, ні хто з наших, окрім папи, до мене
не озивається от уже, либонь, більше місяця, навіть на листи
не відповідає. Я ніяк не можу допитатись, де Ліля і чи отри
мала вона мій довгий лист, писаний ще в Колодяжне під час
папіної слабости, тим часом для мене дуже важно це знати.

Про тебе довідаюсь тільки в пресі, що ти колись в річці шир[а]

34. До О. П. Косач (матері)

23 вересня 1907 р. Балаклава

10.IX.1907

Люба мамочко!

Я отримала твого листа саме в той день, коли вже хтіла поси
лати телеграму з запитом про твоє здоров'я, через те подвій но
була рада з того листа. Але звідки се така халепа—от уже
именно «на гладкій дорозі!»¹⁵⁸ Все-таки добре, що се хоч не
перелом, бо хоч ті розтягнення і вперті, а все ж перелом гір ще
і небезпечніше. Тепер тільки треба витримати, щоб нічим не
надверезувати ноги, а за це то я боюся, знаючи, що ти не
дуже-то вмієш витримувати до кінця скільки-небудь затяж ну
курацію, але надіюся, що, може, Ліля не так ще хутко ви їде, то
вона вже догляне. Я не писала сії дні тобі на відповідь, бо дуже
була занята «влітами». Під впливом «осаждающих» мене
просьб від усяких редакторів збірників (очевидно, мода на
альманахи вернулася) я заходилась кінчати не тільки ту
драму, що сей рік почата («Руфін і Прісцилла»), але й давно по
чату, та відложену в довгий ящик драму про скульптора серед
пуритан,¹⁵⁹ і взялась до неї дуже ретельно, бо щось мені чується
ся, що як не скінчу тепер, то так вона вже й залишиться, а мені
її шкода—es liegt mir doch etwas daran.¹ Тільки оце на скільки
день зважила зробити перерив, бо почала було перетомлюва
тись, а там знов приймусь. Тут час і обставини дуже сприяють
такій роботі, бо клопоту з господарством не маю ніякого, маю
чи обід і вечерю від хазяйки, до того ж і К[льоня] не потребує

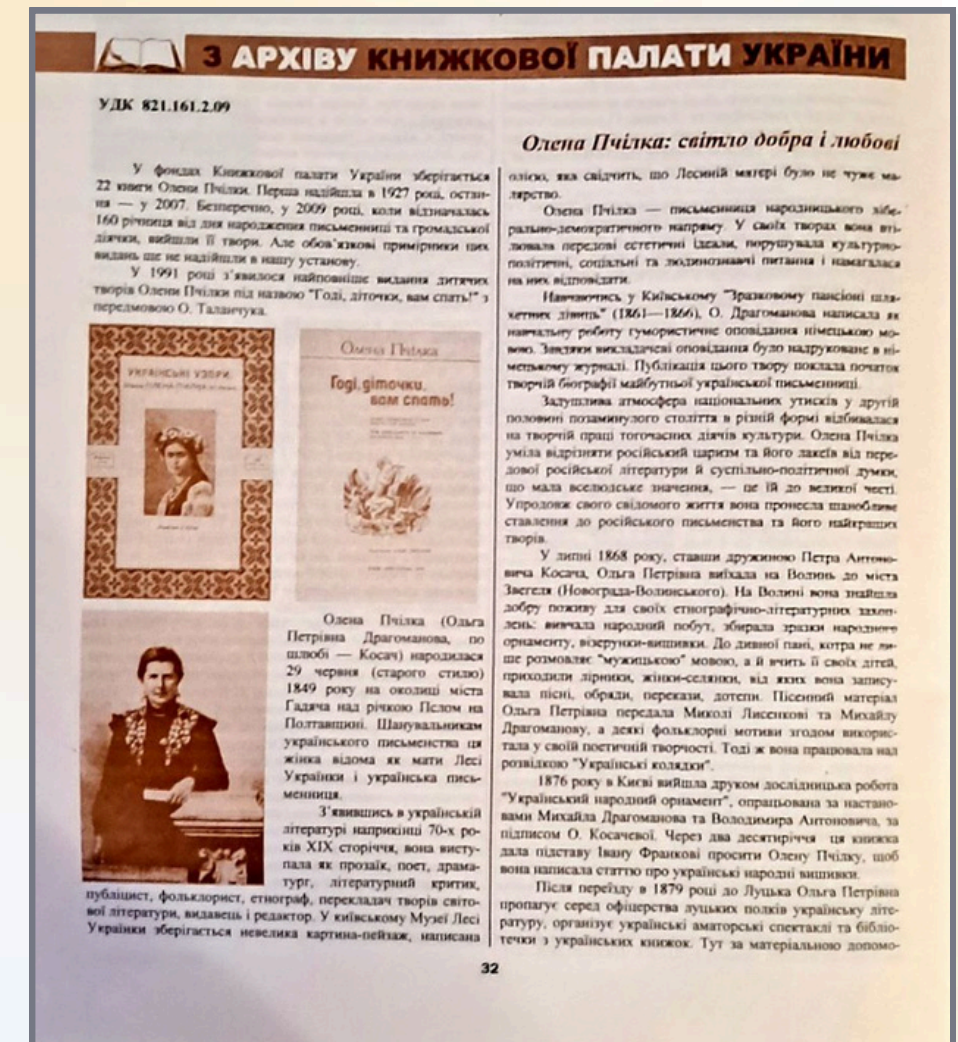

Місце зберігання - зал періодичних видань, ауд. 248-А

ШУМІЛОВА А.

ОЛЕНА ПЧІЛКА: СВІТЛО ДОБРА І ЛЮБОВІ // ВІСНИК КНИЖКОВОЇ ПАЛАТИ. - 2009. - № 12. - С. 32 - 34.

“... Олена Пчілка не вважала себе феміністкою, але докладала багато зусиль для згуртування жінок у боротьбі за українську жіночу справу. ...Жіноче питання вона бачила в руслі розвитку національної ідеї і виступала за створення жіночої української жіночої організації, яка б дала змогу українкам брати участь у загальнодержавному русі як окрема організована цінність...”

“... Крута на вдачу й гаряча, не раз деспотично самовладна у сімейних справах, мати /Олена Пчілка/ була на диво тактовна там, де йшлося про ідейні переконання. У листуванні з Лесею Українкою обидві адресатки просто не заводили мови про речі, на які дивилися по-різному... Доречно зазначити, що мати Ольги Петрівни не поділяла поглядів доньки й онучки щодо українського питання.”

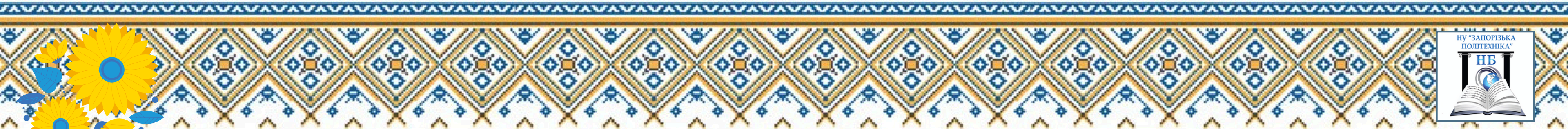
ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

ЗАПРОШУЄМО ВАС
до абонементу художньої літератури
нашої бібліотеки (ауд. 514)
для більш глибокого ознайомлення
з життєвим та творчим шляхом
Олени Пчілки.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Виконала роботу: Наталія Федько,
зав. сектору Наукової бібліотеки
НУ "Запорізька політехніка"

КОРИСНІ ІНТЕРНЕТ-ПОСИЛАННЯ

1. Олена Пчілка, про яку ми нічого не знаємо.

<https://ukrainianpeople.us/%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%87%D1%96%D0%BB%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%8F%D0%BA%D1%83-%D0%BC%D0%B8-%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BD%D0%B5-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%94%D0%BC/>

2. Коли народилася Олена Пчілка: справжня дата.

<https://history.rayon.in.ua/blogs/617188-koli-narodilasya-olena-pchilka-spravzhnya-data>

3. Олена Пчілка – українська просвітниця та педагог. Список літератури за темою.

https://dnrb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/Catalog_of_the_exhibition_O._Pchilka_2019.pdf

4. Відносини Лесі Українки та Олени Пчілки у родинному листуванні

https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/34993/2/VNPK_INA_2021_Bohdashina_O-Vidnosyny_Lesi_Ukrainky_277-283.pdf

5. Галина Левченко. Олена Пчілка й Леся Українка в особистій і творчій взаємодії

[file:///C:/Users/User/Downloads/tereza,+Journal+manager,+242_Vol.filol.28-2019%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/tereza,+Journal+manager,+242_Vol.filol.28-2019%20(1).pdf)

